

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/13051. számú
törvényjavaslat**

egyes törvények vízgazdálkodási tárgyú módosításáról

**Előadó:
Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter**

Budapest, 2013. november

2013. évi ... törvény**Egyes törvények vízgazdálkodási tárgyú módosításáról*****1. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosítása*****1. §**

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) A vizekkel és a vízilétesítményekkel összefüggő állami feladatok körében az igazgatási tevékenységeket (a továbbiakban: vízügyi igazgatás) a vízügyi igazgatási szervek végzik.

(2) A vízügyi igazgatási szervek látják el – a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény hatálya alá tartozó vizek és vízilétesítmények kivételével – az állami tulajdonban lévő vizek és vízilétesítmények vagyonkezelését, azok üzemeltetését, fenntartását és fejlesztését.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakra tekintettel, azon állami tulajdonban lévő vizek és vízilétesítmények, amelyek vonatkozásában vízitársulat vagyonkezelői joga vagy kezelői joga van bejegyezve az ingatlan-nyilvántartásba, vagy egyébként vízitársulat üzemeltetésében állnak, e törvény erejénél fogva a működési terület szerinti vízügyi igazgatási szerv vagyonkezelésébe kerülnek.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott vagyonkezelői jog létesítése ingyenesen történik.

(5) Az ingatlanügyi hatóság a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (7a) bekezdésében foglaltakra tekintettel és az ott rögzített feltételekkel, a vízügyi igazgatási szerv egyoldalú nyilatkozatát tartalmazó kérelme alapján köteles bejegyezni a vízügyi igazgatási szerv vagyonkezelői jogát az ingatlan-nyilvántartásba, és egyidejűleg törölni a vízitársulat vagyonkezelői jogát vagy kezelői jogát az ingatlan-nyilvántartásból.

(6) A vízitársulat az üzemeltetési és fenntartási feladatokat a vagyonkezelői jogának vagy kezelői jogának az ingatlan-nyilvántartásból történő törléséig köteles ellátni.

(7) A vízitársulat által a vagyon használatára, valamint hasznosítására harmadik személlyel kötött szerződésben a korábbi vagyonkezelő vagy kezelő helyébe a (3) bekezdésben kijelölt vagyonkezelő lép.”

2. §

A Vgtv. a következő 6/A. §-sal egészül ki:

„6/A. § (1) A helyi önkormányzati tulajdonban vagy magántulajdonban lévő, belvízelvezetést vagy öntözést szolgáló vízfolyások, csatornák üzemeltetését és fenntartását – a tulajdonos ellenérték nélküli felajánlását követően megkötött üzemeltetési szerződés alapján – a működési terület szerinti vízügyi igazgatási szerv látja el.

(2) A vízügyi igazgatási szerv végzi a helyi önkormányzati tulajdonban vagy magántulajdonban lévő azon belvízelvezetést vagy öntözést szolgáló vízfolyások, csatornák üzemeltetését és fenntartását is, amelyre a vízügyi hatóság kijelölte.”

3. §

(1) A Vgtv. 7. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az állami tulajdonban lévő, valamint a 6/A. § szerint állami üzemeltetésbe és fenntartásba kerülő vizek és vízellátási rendszerek üzemeltetésének és fenntartásának költségeit – a 9. és 10. §-ban foglaltakra is figyelemmel – a közérdek mértékéig a központi költségvetés útján kell biztosítani.”

(2) A Vgtv. 7. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az állami tulajdonban lévő vízfolyás medrének és parti sávjának lehatárolásáról a vízügyi igazgatási szerv gondoskodik.”

4. §

A Vgtv. 16. § (4) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A vízügyi igazgatási szervnek vízkárelhárítással összefüggő feladata:)

„e) a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő vízkárelhárítási tervek és fejlesztési tervek elkészítéséhez és felülvizsgálatához adatok szolgáltatása, valamint a folyók menti nyílt ártéri települések esetében a vízkárelhárítási tervek elkészítése és a meglévő tervek felülvizsgálata;”

5. §

(1) A Vgtv. 45. § (7) bekezdés második y) pontja helyébe a következő z) pont lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány)

„z) a mezőgazdasági vízszolgáltatási díj megállapítása részletes szabályainak”

(rendeletben történő megállapítására.)

(2) A Vgtv. 45. §-a a következő (8a) bekezdéssel egészül ki:

„(8a) Felhatalmazást kap a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter a folyók nagyvízi medrére vonatkozó kezelési tervek rendeletben történő megállapítására.”

6. §

A Vgtv. a következő 45/D-45/G. §-sal egészül ki:

„45/D. § (1) A helyi önkormányzatnak és a magántulajdonosnak e rendelkezés hatálybalépésétől számított három hónap áll rendelkezésre, hogy a tulajdonában álló, belvízelvezetést vagy öntözést szolgáló vízfolyást, csatornát felajánlja üzemeltetésre és fenntartásra a működési terület szerinti vízügyi igazgatási szervnek.

(2) A vízügyi igazgatási szerv e rendelkezés hatálybalépésétől számított hat hónapon belül
a) szakmailag ellenőrzi a helyi önkormányzattól vagy magántulajdonostól érkező felajánló nyilatkozatot abból a szempontból, hogy az üzemeltetési és fenntartási célú átadásra felajánlott vízfolyás, csatorna belvízelvezetési vagy öntözési célokat szolgál-e, és

b) vizsgálja, hogy az átvételre fel nem ajánlott vízfolyás- vagy csatornaszakasz akadályozza-e a belvizek elvezetését vagy az öntözővíz továbbítását.

45/E. § (1) Ha a vízügyi igazgatási szerv a 45/D. § (2) bekezdés a) pontja szerinti szakmai ellenőrzés eredményeképpen megállapítja, hogy a felajánlott vízfolyásnak, csatornának a belvízelvezetésben vagy az öntözésben betöltött szerepe közérdekű, a vízfolyás, csatorna tulajdonosával – az üzemeltetési és fenntartási feladatok átvállalásáról – üzemeltetési szerződést köt.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üzemeltetési szerződés megkötése és a szerződés hatálybalépése között legfeljebb három hónap időtartamot kell biztosítani, amely alatt a vízügyi igazgatási szerv a vízfolyás és a csatorna üzemeltetésre, fenntartásra történő átvételét előkészíti.

45/F. § (1) Ha a vízügyi igazgatási szerv a 45/D. § (2) bekezdés b) pontja szerinti vizsgálat eredményeképpen megállapítja, hogy a belvízelvezetést vagy öntözővíz-továbbítást akadályozó vízfolyás- vagy csatornaszakasz átvétele szükséges, kezdeményezi a vízügyi hatóságnál magának üzemeltetőként, fenntartóként történő kijelölését.

(2) Ha a 45/E. § (1) bekezdése szerinti üzemeltetési szerződés megkötésére az (1) bekezdés szerinti kijelölési kezdeményezést követően kerül sor, a vízügyi igazgatási szerv a kijelölés iránti kérelmét visszavonja és a vízügyi hatóság az eljárást megszünteti.

(3) A vízügyi hatóság hatvan napon belül lefolytatott hatósági eljárásban a vízügyi igazgatási szervet üzemeltetőnek és fenntartónak akkor jelöli ki, ha

a) megállapítja, hogy az adott vízfolyásnak, csatornának a belvízelvezetésben vagy az öntözésben betöltött szerepe közérdekű, és

b) a vízfolyás, csatorna elhanyagolt állapota akadályozza az öntözővíz-továbbítást vagy belvízhelyzet kialakulását idézheti elő.

(4) A vízügyi hatóság kijelölő döntése két évig hatályos és fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

(5) A kijelölő döntés a közléstől számítva legfeljebb három hónap időtartamot biztosít arra, hogy a vízügyi igazgatási szerv a vízfolyást, csatornát üzemeltetésre és fenntartásra átvegye.

45/G. § (1) A 45/E. § (1) bekezdésében és a 45/F. § (3) bekezdés a) pontjában szereplő közérdekűség fennállását a vízügyi igazgatási szerv vizsgálja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vizsgálat eredményeképpen a vízügyi igazgatási szerv kezdeményezheti

a) az üzemeltetési szerződés felülvizsgálatát,

b) a kijelölő döntés felülvizsgálatát vagy időbeli hatályának meghosszabbítását.

(3) A belvízelvezetést vagy öntözést szolgáló vízfolyás, csatorna tulajdonosa kezdeményezheti az üzemeltetési szerződés vagy a kijelölő döntés felülvizsgálatát, ha a szerződés megkötését vagy a hatósági döntés kiadását megalapozó közérdekűség álláspontja szerint már nem áll fenn.

(4) A vízügyi hatóság a kijelölő döntést hivatalból visszavonja, ha a vízfolyás, csatorna tulajdonosa és a vízügyi igazgatási szerv üzemeltetési szerződést köt. A szerződéskötésről a vízügyi igazgatási szerv 15 napon belül tájékoztatja a vízügyi hatóságot.”

7. §

A Vgtv. 1. számú melléklet 30. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„30. vizek kártételei elleni védelem és védekezés (vízkárelhárítás): a károsan sok vagy károsan kevés víz elleni szervezett tevékenység, ideértve a kártételek megelőzését szolgáló védőművek építését, rekonstrukcióját, fejlesztését, üzemeltetését és fenntartását, valamint a védekezést követő helyreállítást is;”

8. §

A Vgtv. 24. § (7) bekezdésében a „vízgazdálkodásért felelős miniszter” szövegrész helyébe a „vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter” szöveg lép.

9. §

Hatályát veszti a Vgtv.

a) 45. § (8) bekezdés o) pontja,

b) 1. számú melléklet 13. pontjában az „a kizárólagos állami tulajdonban lévő vizek és közcélú vízellátási létesítményekkel összefüggő feladatok, valamint a vízügyi hatósági hatáskör gyakorlása kivételével” szövegrész.

2. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény módosítása

10. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény 32/C. § (1) bekezdése a következő n)-p) ponttal egészül ki:

(Tárgyánál fogva díjmentes:)

„n) a nagyvízi mederben való elhelyezkedés tényének mint jogi jellegnek a feljegyzése,

o) a vízfolyás mint művelés alól kivett terület bejegyzése, valamint a parti sáv mint jogi jelleg feljegyzése,

p) vizek és vízellátási létesítmények vagyongazdálkodási jogának vízügyi igazgatási szerv vagy a helyi önkormányzat részére történő bejegyzése.”

3. A vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény módosítása

11. §

(1) A vízitársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény (a továbbiakban: Vt.tv.) 1. § 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában:)

„4. *elkülönített vagyon*: az üzemeltetésre, fenntartásra és fejlesztésre a települési önkormányzattól vagy a magántulajdonostól átvett művek, valamint a tulajdonos részéről a vízitársulatnak az üzemeltetésre, fenntartásra és fejlesztésre juttatott pénzeszköz;”

(2) A Vt.tv. 1. § 32. és 33. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában:)

„32. *társulati közfeladat*: a társulat működési területén a társulat tagjainak közös érdekeit, valamint üzemeltetési szerződés esetén a települési önkormányzati tulajdonban lévő vizek és vízilétesítmények fenntartását, üzemeltetését és fejlesztését szolgáló vízgazdálkodási tevékenység;

33. *társulati művek*: a vízitársulat saját tulajdonában lévő művek, valamint a települési önkormányzati vagy magántulajdonban lévő azon művek, amelyek fenntartására, üzemeltetésére és fejlesztésére a tulajdonos a vízitársulattal üzemeltetési szerződést köt;”

12. §

A Vt.tv. 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A vízitársulat a társulati műveken területi vízrendezési, vízkárelhárítási és mezőgazdasági vízhasznosítási feladatokat lát el, a társulati műveket fenntartja, üzemelteti és fejleszti.”

13. §

A Vt.tv. 41. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„41. § A társulat az érintett települési önkormányzat költségvetési hozzájárulásából, önkéntes támogatásokból és a vállalkozásból származó eredményéből végzi tevékenységét. A társulat közfeladataihoz történő önkormányzati hozzájárulás mértékéről, folyósításának feltételeiről az üzemeltetési szerződésben kell rendelkezni.”

14. §

A Vt.tv. 45. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„45. § A települési önkormányzati és a magántulajdonba tartozó társulati művekre a tulajdonos köthet a vízitársulattal – versenyeztetés nélkül – üzemeltetési szerződést.”

15. §

A Vt.tv. a következő 62/A. §-sal egészül ki:

„62/A. § Az állami tulajdonnak minősülő, az 1992. január 1-jei rendező mérleg és rendező eredménykimutatás készítéséről szóló miniszteri rendelet alapján a vízitársulat jegyzett tőkéjébe átsorolt közcélú vizek és vízilétesítmények könyv szerinti értékét 2014. december 31-ig a vízitársulati jegyzett tőkéből ellentételezés nélkül, adó-, járulék- és illetékmentesen ki kell vonni, és a közcélú vizek és vízilétesítmények könyv szerinti értékével a jegyzett tőkét le kell szállítani.”

16. §

Hatályát veszti a Vt.tv.

a) 1. § 37. pontja,

b) 62. §-a.

4. Záró rendelkezés

17. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2014. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 2. §, a 11. § és a 12. § 2014. október 1-jén lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

1. A hatályos törvényi szabályozás szerint a vízitársulatok felett a törvényességi felügyeletet a cégbíróság, a szakmai felügyeletet a társulat működési területe szerinti vízügyi igazgatóság látja el. Jelenleg Magyarországon 83 vízitársulat működik, átlagos területi nagyságuk 100 ezer hektár, az általuk üzemeltetett közcélú művek hossza átlagosan 448 km. A vízitársulatok közül 54 rendelkezik önálló, legalább 5 fő szakembert foglalkoztató munkaszervezettel, a többi vízitársulat a vízügyi műszaki feladatokat, vagy a feladatok egy részét jelenleg vállalkozók bevonásával látja el. A munkaszervezettel rendelkező társulatok összlétszáma meghaladja az 1000 főt.

A vízitársulatok kezelésében lévő állami, önkormányzati és magántulajdonban lévő vízilétesítmények hossza 37638 km, amelyből az önkormányzattól üzemeltetésre, illetve a magántulajdonosoktól használatra átvett vízilétesítmények hossza 9166 km. A további 28472 km forgalomképes állami tulajdonba tartozó mű, amely magában foglalja az üzemeltetésre átvett (5928 km) és az 1992. év óta a társulati jegyzett tőkébe tartozó társulati műveket (22544 km).

Az üzemeltetésre átvett 5928 km forgalomképes vízgazdálkodási létesítménynek a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 29. § (9) bekezdése szerint a mezőgazdasági szakigazgatási szervektől a vízügyi igazgatóságok vagyonkezelésébe kell kerülniük. Ezeknek a vízilétesítményeknek ugyan a földművelésügyi igazgatóság volt a vagyonkezelőjük, a tényleges üzemeltetést azonban 1999-2000. év óta a vízitársulatok végzik. A törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) – összhangban a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: vagyontörvény) vagyonkezelői jogra vonatkozó rendelkezéseivel – annyiban jelent változást, hogy törvényi szinten vagyonkezelőnek jelöli ki a vízügyi igazgatóságokat a forgalomképes állami tulajdonban lévő vízilétesítmények vonatkozásában.

Az üzemeltetésre átvett vízilétesítmény és vízfolyás mellett rendezni szükséges a szintén forgalomképes állami vagyonba tartozó, de az 1992. január 1-jei rendező mérleg és rendező eredménykimutatás készítéséről szóló 6/1992. (III.18.) PM rendelet 6. § (2) bekezdése szerint a vízitársulati jegyzett tőkében is feltüntetett 22544 km vízilétesítmény kezelői, üzemeltetési jogát is. Ezeknek az állami tulajdonba tartozó vízilétesítményeknek a tulajdoni helyzetét szintén úgy rendezi a Javaslat, hogy vagyonkezelőként a vízügyi igazgatóság kerül megjelölésre.

A fentiekkel összhangban a vízitársulatok állami tulajdonú vízilétesítményeken való vagyonkezelői vagy kezelői joga megszűnik. A vagyonkezelői feladatokat a továbbiakban a vízügyi igazgatóság látja el.

2. A belvíz elleni védekezés megerősítését és az öntözővíz-továbbítás eredményességének fokozását szolgálja a Javaslat azon rendelkezése, amely szerint a helyi önkormányzati tulajdonban vagy magántulajdonban lévő vízfolyások, csatornák fenntartását és üzemeltetését is – a tulajdonos felajánlása esetén – a vízügyi igazgatóság ellenérték nélkül átvállalhatja. Ezáltal a vízügyi igazgatóság kezelésébe kerülő – nem állami tulajdonú – vízfolyások, vízilétesítmények fenntartásának és üzemeltetésének költségeit az állam viseli.

Az egységes üzemeltetés megteremtése a mezőgazdasági vízszolgáltatás hatékonyságának növelésével jár, és garanciát jelenthet arra, hogy az állami vagyonkezelésben lévő folyóktól és kisvízfolyásoktól az önkormányzati tulajdonú létesítményeken keresztül a víz valamennyi gazdához eljuthasson, azokhoz is, akikhez közvetlenül egy magántulajdonban lévő csatornán keresztül érkezik öntözési célú víz. Az egységes üzemeltetés a belvízvédekezés eredményesebbé tételét is szolgálja.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) módosítása értelmében a Javaslat megteremti a lehetőséget annak, hogy a települési önkormányzatok és a magántulajdonosok a tulajdonukban lévő kisvízfolyásokat, csatornákat üzemeltetésre és fenntartásra az államnak felajánlhassák, ha az belvíz-elvezetési vagy öntözővíz-továbbítási rendeltetésű.

Ezt követően a vízügyi igazgatóság a felajánlásokat három hónap időtartam alatt szakmailag ellenőrzi annak érdekében, hogy valóban az öntözővíz-továbbításban vagy belvízelvezetésben szerepet betöltő vízfolyás és csatorna kerüljön átvételre. Amennyiben fel nem ajánlott kisvízfolyás- és csatornaszakaszok üzemeltetésének és fenntartásának átvétele is szükséges a közérdekű belvízelvezetés és öntözővíz-továbbítás érdekében, a vízügyi hatóság az adott vízfolyás, vízilétesítmény vonatkozásában a vízügyi igazgatóságot hatósági határozatban üzemeltetőnek kijelölheti.

Az átvételről szóló üzemeltetési szerződés, illetve a kijelölő határozat alapján a vízügyi igazgatóságnak három hónap áll rendelkezésre az adott kisvízfolyás és csatorna gyakorlati átvételére, így a felajánlott létesítmények tekintetében az állam által biztosított egységes üzemeltetés 2014. október 1-jével megkezdődhet.

3. A 2013. évi dunai árvízi védekezés során szerzett tapasztalatok alapján a törvényjavaslat javaslatot tesz

- a nagyvízi mederkezelési terveknek a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter (belügyminiszter) általi kihirdetésére,
- a nagyvízi meder jogi jelleg ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzésének mielőbbi megvalósítása érdekében a feljegyzési eljárás tárgyi díjmentességére,
- az állami tulajdonban lévő vízfolyás medrének és parti sávjának lehatárolására, és ezt követően a vízfolyás, mint művelés alól kivett terület díjmentes bejegyzésére, illetve a parti sáv díjmentes feljegyzésére,
- az árvíz által veszélyeztetett nyílt ártéri települések tekintetében a települési vízkárelhárítási tervek vízügyi igazgatóság általi elkészítésére, illetve felülvizsgálatára.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A vagyontörvény 11. §-a szerint a vagyonkezelői jog vagyonkezelési szerződéssel vagy kivételesen törvényben történő kijelöléssel jön létre. A törvény alapján kijelöléssel létrejött vagyonkezelői jog – ha a törvény másként nem rendelkezik – az adott törvényben meghatározott feltételek teljesülésének, ennek hiányában a törvény hatálybalépésének napján keletkezik. A kijelölés során rendelkezni kell arról, hogy a vagyonkezelői jog létesítése ingyenesen vagy visszerhesen történik. A vagyonkezelésre vonatkozó részletes szabályokat a tulajdonosi joggyakorlóval megkötött vagyonkezelési szerződés tartalmazza.

A vagyontörvény fenti rendelkezéseinek figyelembevételével a tervezet újraszabályozza a Vgtv. 3. §-át, és a kizárólagos állami tulajdonban lévő vizek és vízilétesítmények mellett a forgalomképes állami tulajdonú vizek és vízilétesítmények vagyonkezelőjeként is a vízügyi igazgatási szervet, a működési terület szerinti vízügyi igazgatóságot jelöli meg. A vagyonkezelési jog létesítése ingyenesen történik a rendelkezés hatálybalépésének napján. A vagyonkezelésre vonatkozó részletes szabályokat a tulajdonosi jogokat gyakorló MNV Zrt-vel, illetve NFA-val megkötésre kerülő vagyonkezelési szerződés tartalmazza.

A javaslat szerint a kizárólagos állami tulajdonban álló, illetve a forgalomképes állami tulajdonban lévő vizek és vízellátási létesítmények vagyongazdálkodását is a vízügyi igazgatóság látja el, azonban a vagyongazdálkodási joguk nem terjed ki a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény szerinti ivóvíz- és szennyvízközmű-hálózatra.

Az ingatlanügyi hatóság (a járási hivatal földhivatala) a vagyongazdálkodási jogot köteles a vagyontörvény 11. § (7a) bekezdése alapján, az ott rögzített feltételek fennállása esetén a vízügyi igazgatóság egyoldalú nyilatkozatát tartalmazó kérelme alapján – már a vagyongazdálkodási szerződés megkötését megelőzően is – az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezni, és egyidejűleg a víztársulat vagyongazdálkodási vagy kezelési jogát az ingatlan-nyilvántartásból törölni. Amennyiben a vagyontörvény 11. § (7a) bekezdés feltételei nem teljesülnek, a vagyongazdálkodó a szerződés megkötését követően kérelmezi – a vagyongazdálkodási szerződés benyújtásával – a vagyongazdálkodási jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzését.

a 2. §-hoz

A belvíz elleni védekezés megerősítését és az öntözővíz-továbbítás eredményességének fokozását szolgálja az a javaslat, amely szerint a helyi önkormányzati tulajdonban vagy magántulajdonban lévő kisvízfolyások, csatornák fenntartását és üzemeltetését – az érintettek felajánlása esetén – a vízügyi igazgatóság ellenérték nélkül átvállalhatja.

Továbbá a vízügyi igazgatási szerv végzi a helyi önkormányzati vagy magántulajdonban lévő azon belvízelvezetést vagy öntözést szolgáló vízfolyások, csatornák fenntartását és üzemeltetését is, amelyre a vízügyi hatóság hatósági döntésben kijelölte.

a 3. §-hoz

A Vgtv. pontosítását tartalmazza, mivel a hatályos szöveg a már nem létező fejezeti kezelésű Környezetvédelmi és vízügyi célterületi pénzeszközök felhasználására történő hivatkozást, illetve a vízügyi közfeladat finanszírozása tekintetében a külön törvény szerinti, társulati hozzájárulásból történő feladatellátásra való utalást is tartalmaz.

A vízügyi igazgatóság által kezelt vízfolyások, csatornák üzemeltetési és fenntartási költségét az állam viseli.

Egyben új feladatként jelentkezik, hogy az állami tulajdonban lévő vízfolyás medrének és parti sávjának lehatárolásáról a vízügyi igazgatási szerv gondoskodik.

a 4. §-hoz

A folyók menti nyílt ártéri települések tekintetében a települési vízkárelhárítási tervek vízügyi igazgatóság általi elkészítését, illetve felülvizsgálatát írja elő.

A nyílt ártér fogalmát a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet határozza meg, amely szerint ott beszélünk nyílt ártérrel, ahol nincs árvízvédelmi védvonal (töltés), hanem a természetes domborzati viszonyok határozzák meg azt a területet, amit a folyó medréből kilépő víz - az árvíz - szabadon elönthet.

A nyílt ártéri területekre eső településeken a védekezés alapja a körtöltés létesítése, amely a Vgtv. 1. mellékletének 5. pontja szerint elsőrendű árvízvédelmi létesítménynek minősül és fenntartása a helyi önkormányzat kötelezettsége. A törvényjavaslat ezeknek a körtöltéssel védett, vagy körtöltéssel nem is rendelkező településeknek az esetében írja elő, hogy – a további védekezés alapját képező – települési vízkárelhárítási terveket a vízügyi igazgatási szerv az önkormányzatok helyett elkészíti.

az 5. §-hoz

Jelenleg a Vgtv. 45. § (7) bekezdése két y) pontot tartalmaz, amely jogtechnikailag nem megfelelő és módosításra szorul. Ezért a második y) pontban szereplő felhatalmazó rendelkezést – tartalmán nem változtatva – z) pontként szerepeltetjük.

Egyúttal módosul a miniszteri rendeletek kiadására vonatkozó felhatalmazás. A továbbiakban az árvízi megelőzéshez és védekezéshez közvetlenül kapcsolódó nagyvízi mederkezelési terveket a vízkárelhárításért felelős miniszter, azaz a vízügyi igazgatási szerveket irányító belügyminiszter állapítja meg.

a 6. §-hoz

Átmeneti rendelkezésként, a 2. §-hoz kapcsolódva szabályozza az önkormányzati vagy magántulajdonban lévő vízfolyások, csatornák átvételi rendjét.

E szerint a települési önkormányzatoknak és a magántulajdonosoknak a fő szabály szerint három hónap áll rendelkezésükre, hogy a tulajdonukban lévő kisvízfolyásokat, csatornákat üzemeltetésre és fenntartásra az államnak felajánlják.

Ezt követően a vízügyi igazgatóság a felajánlásokat három hónap időtartam alatt szakmailag ellenőrzi annak érdekében, hogy az öntözővíz-továbbításban vagy belvízelvezetésben szerepet betöltő vízfolyás és csatorna átvételére kerüljön sor. Amennyiben fel nem ajánlott kisvízfolyás- és csatornaszakaszok üzemeltetésének és fenntartásának átvétele is szükséges a belvízelvezetés vagy öntözővíz-továbbítás garantálása érdekében, a vízügyi hatóság az adott vízfolyás, vízellétesítmény vonatkozásában a vízügyi igazgatóságot hatósági határozatban üzemeltetőnek kijelölheti. Üzemeltetési szerződés megkötésére természetesen az olyan vízfolyások, csatornák esetében is lehetőség van, amelyet nem a törvény hatálybalépését követő három hónapon belül ajánlottak fel, hanem azt követően, a vízügyi igazgatási szerv által lefolytatott vizsgálati szakaszban, vagy a hatósági eljárás során.

Az átvételről szóló üzemeltetési szerződés, illetve a kijelölő határozat alapján a vízügyi igazgatóságnak három hónap áll rendelkezésre az adott kisvízfolyás és csatorna gyakorlati átvételére, így a felajánlott létesítmények tekintetében az állam által biztosított egységes üzemeltetés 2014. október 1-jével kezdődhet meg, a hatósági döntéssel kijelölt vízfolyások, csatornák esetében pedig a hatósági döntés közlését követő 90. naptól.

Mivel a polgári jogi jogviszony elsődlegességet élvez a kijelölő hatósági döntéshez képest, ezért üzemeltetési szerződés megkötésére a hatósági döntés hatálya alatt is lehetőség van. Ilyenkor a vízügyi hatóság a kijelölő döntést hivatalból visszavonja.

a 7. §-hoz

A vizek kártételei elleni védelem és védekezés, azaz a vízkárelhárítás fogalmának pontosítását tartalmazza a gyakorlati tapasztalatok alapján, az egységes jogalkalmazás megvalósítása érdekében. A vízkárelhárításnak része ugyanis a védekezésen túlmenően a megelőzés és a helyreállítás is, így a megelőzést szolgáló védőművek építését, rekonstrukcióját, fejlesztését, üzemeltetését és fenntartását, valamint a védekezést követő helyreállítást a vízkárelhárítás részének kell tekinteni.

a 8. §-hoz

A szövegcsérés javaslat a Vgtv. nagyvízi mederkezelési tervekre vonatkozó 24. § (7) bekezdését annyiban módosítja, hogy a mederkezelési terveket a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter hirdeti ki.

a 9. §-hoz

A vízgazdálkodásért felelős miniszternek a nagyvízi mederkezelési terv rendeletben történő kihirdetésére vonatkozó felhatalmazását (Vgtv. 45. § (8) bekezdés o) pontja az előző §-okkal összhangban hatályon kívül helyezi, mivel a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter kap a rendeletalkotásra felhatalmazást.

A Vgtv. 1. melléklet 13. pontja a mezőgazdasági célú vízgazdálkodás fogalmát tartalmazza. Az egységes vízgazdálkodási rendszer megteremtésére tekintettel a fogalom módosítására szorul, hiszen a kizárólagos állami tulajdonban lévő vizek és közcélú vízellátási létesítmények szintén hozzájárulnak a mezőgazdasági célú vízgazdálkodáshoz, a forgalomképes és a kizárólagos állami tulajdonú művek egyaránt állami vagyonkezelésbe tartoznak, így a tervezet a fogalom pontosítására tesz javaslatot.

a 10. §-hoz

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvénynek a tárgyi mentességekről szóló 32/C §-ának kiegészítését tartalmazza, amely szerint a nagyvízi meder és a parti sáv, mint jogi jelleg feljegyzése, illetve a vízfolyás bejegyzése tárgyi díjmentes eljárásnak minősül.

Szintén tartalmazza a vizek és vízellátási létesítmények vagyonkezelői jogának vízügyi igazgatási szerv vagy a helyi önkormányzat részére történő bejegyzése díjmentességét, hogy a víztársulat kezelői jogának törlése és az állami vagy önkormányzati vagyon felett a vagyonkezelői jog tulajdoni lapon történő szerepeltetése mielőbb megvalósulhasson.

a 11. §-hoz

Egyrészt az elkülönített vagyon fogalmát pontosítja, mivel az állami vagyon kikerül a víztársulat vagyonából, így elkülönített vagyona azt már nem tartalmazhatja. Egyben a társulati művek további része sem elkülönített vagyon automatikusan, hiszen a víztársulat saját tulajdonát képező művek a saját vagyon részei, így csak az üzemeltetésre átvett műveket és az üzemeltetésükre kapott pénzeszközt kell elkülönített vagyonnak tekinteni.

Másrészt a víztársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. törvény (a továbbiakban: Vt.tv.) társulati közfeladat fogalmának módosítását tartalmazza, mivel a forgalomképes állami tulajdonú vizek és vízellátási létesítmények kezelését a továbbiakban a vízügyi igazgatóságok fogják ellátni, vagyonkezelőként felelősséget vállalva a művek üzemeltetésében, fenntartásában és fejlesztésében. Így a társulati közfeladat fogalomból kikerül az állami művek kezelése.

Harmadikként a társulati művek fogalma változik, amely magában foglalja:

- a víztársulat saját tulajdonában lévő vízellátási létesítményt,
- az önkormányzati tulajdonban lévő művet, amelyek fenntartására, üzemeltetésére és fejlesztésére a tulajdonos a víztársulattal üzemeltetési szerződést kötött, vagy
- magántulajdonban lévő művet, amelyek fenntartására, üzemeltetésére és fejlesztésére a tulajdonos a víztársulattal üzemeltetési szerződést kötött.

a 12. §-hoz

A vízitársulat az általa üzemeltetett vízgazdálkodási műveken területi vízrendezési, vízkárelhárítási és mezőgazdasági vízhasznosítási feladatokat lát el.

Az állami és önkormányzati vagyon tekintetében vagyonkezelő – a vagyontörvény figyelembevételével – a vízitársulat nem lehet (vagyontörvény 18. § (9) bekezdése és 3. § (1) bekezdés 1. pontja).

A vízitársulat által eddig kezelt állami vízilétesítmények a vízügyi igazgatóság vagyonkezelésébe kerülnek, fenntartások, üzemeltetésük és fejlesztésük elsődleges felelőse a vízügyi igazgatóság lesz, ezért a társulati feladatellátás tartalmának módosítását (csökkentését) tartalmazza a törvényjavaslat.

a 13. §-hoz

A társulat az érintett települési önkormányzat költségvetési hozzájárulásából, önkéntes támogatásokból és a vállalkozásból származó eredményéből végzi tevékenységét. A társulat közfeladataihoz történő önkormányzati hozzájárulás mértékéről, folyósításának feltételeiről az üzemeltetési szerződésben kell rendelkezni.

A társulat a továbbiakban állami műveket nem kezel, így központi költségvetési támogatásra sem tarthat igényt.

a 14. §-hoz

Az üzemeltetési szerződés megkötésének rendjére vonatkozó szabályt tartalmaz, és kiemeli, hogy nincs szükség a versenyeztetésre.

a 15. §-hoz

A vízitársulatok jegyzett tőkéjébe 1992-ben került a forgalomképes állami tulajdonú vízilétesítmények értéke, mivel az 1992. január 1-jei rendező mérleg és rendező eredménykimutatás készítéséről szóló 6/1992. (III.18.) PM rendelet 6. § (2) bekezdése szerint a közcélú létesítmények értékét a jegyzett tőkébe át kellett sorolni.

A közcélú vizek és vízilétesítmények ugyanakkor továbbra is állami tulajdonban vannak és a tulajdonosi joggyakorló azokat nem idegenítette el, a vízilétesítményeknek csak az értéke került számviteli szempontból a társulati jegyzett tőkében feltüntetésre.

Hangsúlyozandó, hogy az állami tulajdonban lévő, közcélú vízilétesítmények jegyzett tőkében történő feltüntetése ellentétes a Vt.tv.-vel, mivel a Vt.tv. jelenleg hatályos 1. § 4. pontja értelmében is a közcélú vizek és vízilétesítmények a társulat elkülönített vagyonába tartoznak, és a jegyzett tőkébe csak a társulat saját vagyona sorolható (1. § 37. pont).

A vízitársulatok esetében is a jegyzett tőkét a cégjegyzékben fel kell tüntetni, azonban a jegyzett tőkére vonatkozóan (ellentétben a Kft-nél a törzstőkével vagy az Rt-nél az alaptőkével) minimális összeg nem került meghatározásra.

A fentiek alapján a forgalomképes állami tulajdonnak a vízitársulati jegyzett tőkéből történő kivonására és így a jegyzett tőke leszállítására van szükség, amelynek teljesítését a jelen § írja elő.

a 16. §-hoz

A Vt.tv. 1. § 37. pontjának hatályon kívül helyezésére teszünk javaslatot, mivel az 1992. január 1-jei rendező mérleg és rendező eredménykimutatás készítéséről szóló 6/1992. (III.18.) PM rendelet 6. § (2) bekezdése szerint a közcélú létesítmények értékét a jegyzett tőkébe ugyan át kellett sorolni, azonban az állami tulajdon nem került elidegenítésre és nem vált a víztársulat saját vagyonává. Egyben a jegyzett tőke és a saját tőke fogalmát a számviteli törvény rendezi, külön szabály és fogalom megállapítására nincs szükség.

A Vt.tv. 62. § (1) bekezdés c) pontja szerint a víztársulat köteles a társulati művek körébe tartozó állami tulajdonú vizekre és vízellétesítményekre a 41. § (1) bekezdésében meghatározott hozzájárulást is tartalmazó vagyonkezelői, üzemeltetői, az önkormányzati és egyéb tulajdonú vizekre és vízellétesítményekre használati (üzemeltetési) szerződést kötni 2010. december 31-ig. A határidő eltelt, azonban az üzemeltetési szerződések megkötésére nem került sor. Továbbá a víztársulat vagyonkezelő nem lehet és társulati hozzájárulás a megállapodásban nem írható elő. Ezért javaslatot teszünk a § törlésére.

a 17. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz. Azon rendelkezések, amelyek az önkormányzati és magántulajdonnál az üzemeltetésre, fenntartásra történő átvételt követően alkalmazandók, később lépnek hatályba.